PWYLLGOR ARCHWILIO 08-07-10

Yn bresennol: Y Cynghorydd John P. Roberts (Cadeirydd);
Y Cynghorydd Gethin G. Williams (Is-gadeirydd)

Y Cynghorwyr: E.T. Dogan, Tom Ellis, Huw Edwards, Margaret Griffith, Selwyn Griffiths, Dafydd Ll. Hughes, Charles W. Jones, Evie M. Jones, R.L. Jones, Ioan Thomas, Gwilym O. Williams a Dylan Edwards (Arweinydd Portffolio Cyllid)

Hefyd yn Bresennol: Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid), Dewi Morgan (Uwch Reolwr Archwilio a Risg), William E. Jones (Uwch Reolwr Cyllid), Ffion M. Evans (Rheolwr Cyllid Adnoddau a Chorfforaethol), Helen Williams (Prif Gyfrifydd Cyfalaf a Rheolaeth), Marina Parry Owen (Swyddog Pensiynau a Buddsoddiadau),
Amanda Hughes (Rheolwr Lleol Swyddfa Archwilio Cymru),
Gwyn Parry Williams (Swyddog Pwyllgor).

Ymddiheuriadau: Y Cynghorydd Dewi Owen

1. CADEIRYDD

PENDERFYNWYD ethol y Cynghorydd John P. Roberts yn Gadeirydd y Pwyllgor am 2010/11.

Diolchodd yr aelod am yr anrhydedd a diolchodd hefyd i'r cyn- gadeirydd y Cynghorydd Gwilym Williams am ei wasanaeth yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf.

2. IS-GADEIRYDD

PENDERFYNWYD ethol y Cynghorydd Gethin G. Williams yn Is-gadeirydd y Pwyllgor am 2010/11.

3. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Datganodd yr aelodau canlynol fuddiant personol yn yr eitemau canlynol am y rhesymau a nodir –

Y Cynghorwyr Charles W. Jones ac R.L. Jones yn yr eitem yn ymwneud ag Ysgol Brynrefail gan eu bod yn aelodau o gorff llywodraethol yr ysgol

Y Cynghorydd Gethin G. Williams yn yr eitem yn ymwneud ag Ysgol Y Gader gan ei fod yn aelod o gorff llywodraethol yr ysgol

Y Cynghorydd T.G. Ellis yn yr eitem yn ymwneud ag Ysgol Syr Hugh Owen gan bod ei fab yn athro yn yr ysgol.

'Roedd yr aelodau o'r farn nad oeddynt yn fuddiannau a oedd yn rhagfarnu ac ni adawsant y cyfarfod a chymerwyd ran lawn yn y drafodaeth ar yr eitemau perthnasol.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 11 Mawrth 2010, fel rhai cywir.

5. DATGANIAD CYFRIFON 2009/10

Cyflwynwyd y Datganiad o'r Cyfrifon statudol ar gyfer blwyddyn ariannol 2009/10 sy'n rhoddi manylion am weithgareddau ariannol y Cyngor yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2010.

Eglurodd y Pennaeth Cyllid nad yw'r cyfrifon drafft wedi eu harchwilio hyd yn hyn ac efallai y bydd angen rhai newidiadau iddynt cyn y cyflwynir fersiwn terfynol i'r pwyllgor hwn ar 27 Medi 2010. Gorfodwyd ffurf a chynnwys sylfaenol y datganiadau dan Reoliad 7 o Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 yn ogystal â rheoliadau a safonau eraill. Gan bod y rheoliadau yn mynnu datganiadau ar ffurf safonol, mae cymariaethau gyda chyfrifon cyrff eraill wedi'u hwyluso, ond mae'r ddogfen bellach yn hynod dechnegol.

Cyflwynwyd adroddiad ynglyn â'r cyfrifon i Fwrdd y Cyngor ar 15 Mehefin 2010. 'Roedd yr adroddiad hwnnw yn fwy defnyddiol i bwrpas mewnol/rheoli tra mae'r Datganiad o Gyfrifon yn fwy priodol ar gyfer pwrpasau allanol/llywodraethu.

Nododd y Pennaeth Cyllid mai'r Pwyllgor Archwilio yw'r "rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu" ar ran y Cyngor ac yn cymeradwyo'r datganiad drafft o'r cyfrifon yn y gorffennol. Fodd bynnag, mae addasiadau 2010 i'r Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio yn rhoddi'r cyfrifoldeb am gymeradwyo ac ardystio cyfrifon drafft cyn 30 Mehefin 2010 i'r Swyddog Cyllid Statudol (y Pennaeth Cyllid yng Nghyngor Gwynedd). Erbyn hyn, nid oes rhaid i aelodau etholedig gymeradwyo'r datganiad ar y cam "amodol ar archwiliad", ond fe'i cyflwynir i'r pwyllgor hwn er gwybodaeth.

Hysbysodd y Pennaeth Cyllid ymhellach y byddai'r datganiad ynghyd â phob datganiad ariannol perthnasol arall, yn destun archwiliad blynyddol gan Swyddfa Archwilio Cymru, yn dilyn ardystiad ganddo ef ac ystyriaeth gan y pwyllgor Yn ogystal, bydd y cyfrifon ar gael i'w harolygu gan y cyhoedd am gyfnod o 20 diwrnod.

Rhoddodd yr Uwch Reolwr Cyllid eglurhad manwl am y gwahanol bolisiau cyfrifo, y gwahanol gyfrifon, datganiadau a'r nodiadau perthnasol. Mewn perthynas â Nodyn 6 – Taliadau i Weithwyr, cyfeiriodd y swyddog at y ffaith bod y Cynulliad wedi addasu rhai canllawiau ar ôl 30 Mehefin 2010. Yn flaenorol gofynnwyd i'r Cyngor gynnwys cyfraniad pensiwn y cyflogwr fel tâl yn nodyn 6(a), ond derbyniwyd cadarnhad gan y Cynulliad yn ystod y dyddiau diwethaf bod y dehongliad hwn yn anghywir a chyflwynwyd manylion addasiedig ar sail y dehongliad newydd. Codwyd nifer o gwestiynau gan yr aelodau ar y cyfrifon ac ymatebodd y swyddogion iddynt.

Mewn perthynas â chronfa'r diweddar Mrs Florence Merthyr Guest Morgan, cyfeiriodd aelod at y ffaith bod pedair ffrwd gwahanol i'r gronfa hon. Yn wyneb y ffaith bod yr Is-bwyllgor Elusennau erbyn hyn wedi ei ddileu, gofynnodd lle ceir cyfle i holi a dylanwadu o ran gwariant o wahanol elfennau'r gronfa. Awgrymodd y dylai'r manylion gael eu cyflwyno i ystyriaeth Pwyllgor Ardal Dwyfor. Addawodd y swyddogion roddi ystyriaeth pellach i'r mater.

Atgoffwyd aelodau y cyflwynir cyfrifon y Gronfa Bensiwn i holl gyflogwyr y gronfa mewn Cyfarfod Blynyddol ar 20 Gorffennaf 2010.

Diolchwyd i'r holl swyddogion perthnasol am y gwaith ar y cyfrifon.

PENDERFYNWYD derbyn a nodi Datganiad o Gyfrifon y Cyngor (yn amodol ar archwiliad) 2009/10.

6. DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL CYNGOR GWYNEDD

Cyflwynwyd adroddiad yr Uwch Reolwr Archwilio a Risg yn cyflwyno Datganiad Llywodraethu Blynyddol y Cyngor ar gyfer 2009/10 er cymeradwyaeth y pwyllgor.

Eglurodd bod Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol Cymru gynhyrchu Datganiad Rheolaeth Fewnol blynyddol yn unol â rheoliad 4(2)(a). Nid oes gofyn statudol ar awdurdodau lleol Cymru i gyhoeddi datganiad llywodraethu blynyddol tu hwnt i'r gofyn am Ddatganiad Rheolaeth Fewnol.Yn dilyn proses o ymgynghori, daeth Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2010 i rym ym Mawrth ac Ebrill 2010. Mae'r rheoliadau hyn yn addasu rheoliadau 2005, yn hytrach na'u disodli. 'Roedd disgwyliad y byddai'r rheoliadau hyn yn gwneud Datganiad Llywodraethu Blynyddol, sy'n cynnwys gwybodaeth y tu hwnt i'r gofyn ar Ddatganiad Rheolaeth Fewnol, yn fandadol, gan wneud y gofyn ar awdurdodau lleol yng Nghymru yn gyson â'r ymofyniad gyfredol ar gynghorau ac awdurdodau yn Lloegr. Ni chynhwyswyd y newidiadau hyn yn y rheoliadau, ond fe awgrymodd y Cynulliad y gellir cyflwyno'r angen yma erbyn y flwyddyn nesaf. Nododd mai ar ôl iddo dderbyn cymeradwyaeth y Pwyllgor Archwilio, caiff y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ei arwyddo gan y Prif Weithredwr ac Arweinydd y Cyngor. Cynhwyswyd y ddogfen o fewn Datganiad o Gyfrifon (tudalennau 7 - 18) a gyflwynwyd fel eitem ar wahân i'r pwyllgor.

Rhoddodd eglurhad manwl am yr hyn a ddisgwylir o fewn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol. Pwysleisiodd ei bod yn hanfodol bod tystiolaeth yn ei le er mwyn cefnogi'r cynnwys cyn cyhoeddi'r ddogfen. I'r perwyl hwn, defnyddiwyd basdata er mwyn casglu tystiolaeth i gefnogi cynnwys y Datganiad Llywodraethu. Defnyddiwyd gwybodaeth o sawl ffynhonnell er mwyn paratoi'r datganiad gan gynnwys cyfansoddiad y Cyngor, adroddiadau archwilio mewnol ac allanol, Cynllun Tair Blynedd y Cyngor a'r Strategaeth Ariannol.

PENDERFYNWYD cymeradwyo'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol, yn ymgorffori Datganiad Rheolaeth Fewnol Cyngor Gwynedd ar gyfer blwyddyn ariannol 2009/10 a'r cyfnod ers dyddiad y fantolen.

7. CYNNYRCH YR ADAIN ARCHWILIO MEWNOL

Gwaith yr Adain Archwilio Mewnol am y cyfnod hyd at 31 Mai 2010

Cyflwynwyd adroddiad yr Uwch Reolwr Archwilio a Risg yn amlinellu gwaith yr Adain Archwilio Mewnol am y cyfnod rhwng 1 Chwefror a 31 Mai 2010. Wrth gyflwyno'r wybodaeth am y gwaith a gwblhawyd yn ystod y cyfnod cyfeiriodd y swyddog at -

- 36 o adroddiadau ffurfiol am archwiliadau o'r cynllun archwilio blynyddol gyda'r categori barn berthnasol yn cael ei ddangos.
- 11 archwiliad pryd y cynhyrchwyd memoranda, yn hytrach nag adroddiad llawn.
- 5 archwiliad dilyniant.
- 2 archwiliad ymatebol

Adroddwyd ar waith pellach sydd ar y gweill gan Archwilio Mewnol. 'Roedd hyn yn cynnwys 12 o adroddiadau drafft sydd wedi eu rhyddhau a 19 o archwiliadau sy'n mynd rhagddynt.

Rhoddwyd ystyriaeth i'r adroddiadau yn unigol ac yn ystod y drafodaeth cyfeiriwyd at y materion canlynol –

Prosiect Raise (Gwasanaethau Cymdeithasol)

Ar gais gan aelod, cytunwyd bod adroddiad i'w gyflwyno i gyfarfod nesaf y pwyllgor.

Ôl-ddyledion Arian Cinio, Ysgolion Cynradd

Mewn ymateb i sylwadau gan aelod, hysbysodd yr Uwch Reolwr Archwilio a Risg bod yr Adran Addysg erbyn hyn wedi cyflwyno canllawiau newydd i'r ysgolion - hyn wedi digwydd o gwmpas yr un adeg â'r gwaith ar yr archwiliad hwn. Nododd, oherwydd bod tros 100 o ysgolion cynradd yng Ngwynedd, mae'r trefniadau yn debygol o amrywio o un ysgol i'r llall ac mae angen sicrhau bod yr un safonau yn cael eu harddel ym mhob ysgol.

Ysgol Brynrefail

Tynnwyd sylw gan yr Uwch Reolwr Archwilio a Risg y cynhaliwyd profion archwilio ar 102 o reolaethau mewnol yn yr ysgol a dangosodd y profion bod rheolaethau mewnol da yn bodoli mewn 101 o'r meysydd hyn. 'Roedd hyn yn ganlyniad rhagorol ac yn dystiolaeth bod trefniadau gweinyddol, llywodraethu a rheoli cryf a chadarn yn eu lle yn yr ysgol.

PENDERFYNWYD
a) Anfon llythyr at brifathro'r ysgol yn ei longyfarch ar y perfformiad rhagorol.
b) Anfon llythyr hefyd at y gweddill o'r gwasanaethau o fewn y Cyngor a nodwyd yn yr adroddiad sydd wedi derbyn categori barn "A" a bod hyn i'w wneud gyda phob adroddiad yn y dyfodol sy'n derbyn categori barn "A".

Archwiliadau'n ymwneud â'r Adran Gyllid

Cyfeiriwyd at bedair archwiliad ar agweddau o'r Adran Gyllid sydd hefyd wedi derbyn barn "A" yn ystod y cyfnod dan sylw.

Trefniadau Cofrestru Genedigaethau, Priodasau a Marwolaethau

Mewn ymateb i gwestiwn gan aelod parthed y gwasanaeth cofrestru, hysbysodd yr Uwch Reolwr Archwilio a Risg bod newidiadau rheolaethol wedi digwydd gyda chofrestryddion yn ddiweddar gyda'r mwyafriif o'r gwaith

gweinyddol yn cael ei ymgymryd o fewn y Cyngor yn hytrach na gan Swyddfa'r Cofrestrydd Cyffredinol. Mae trefn gan bob cofrestrydd ar wahân i gael arian ac mae'r arian hwnnw wedyn yn cael ei gynnwys mewn cyfrifon tros dro ac yna bydd angen cysoni'n rheolaidd er sicrhau trefniadau ariannol priodol. Canfyddwyd nad oedd yr Uned Cyfrifeg yn derbyn y wybodaeth gan y cofrestryddion yn fuan. Yn ogystal nid oedd y trefniadau bancio'n cael eu gwneud yn rheolaidd iawn a datganwyd pryder am y trefniadau cysoni o fewn yr Adran Democratiaeth a Chyfreithiol. Nododd bod yna drefniadau ar y gweill i gydweithio mwy gyda'r ganolfan gyswllt. Bwriedir cynnal gwaith dilyniant ymhen oddeutu chwe mis.

Mewn ymateb i ymholiad gan aelod parthed y system Siebel, hysbysodd yr Uwch Reolwr Archwilio a Risg mai dyma enw'r pecyn meddalwedd "Customer Relationship Management" a ddefnyddir yn y Ganolfan Gyswllt.

Trefniadau Etholiadol

Cyfeiriodd aelod at y ffaith iddo sylwi'n ddiweddar bod enwau tri person wedi marw wedi ymddangos ar y gofrestr etholwyr o fewn ei etholaeth ac y dylid adolygu'r rhestr yn rheolaidd. Yn ogystal, mewn perthynas â'r gofrestr etholwyr, cyfeiriodd aelod arall at y ffaith iddo sylwi gyda enwau rhai etholwyr sy'n ymddangos ar y gofrestr etholwyr yn ei etholaeth bod ambell i gyfeiriad sy'n rhan o ystad o dai neu res o dai wedi eu nodi ar wahân ar y gofrestr ac 'roedd hyn yn creu problemau ar adegau i ganfod yr enwau ar y gofrestr. Mewn ymateb, hysbysodd yr Uwch Reolwr Archwilio a Risg bod gweinyddu'r gofrestr etholwyr yn un o'r archwiliadau sydd ar y gweill ar gyfer 2010/11 ac nad oedd hyn yn berthnasol i'r archwiliad ar Drefniadau Etholiadol. Parthed y mater penodol hwn, awgrymwyd y dylid tynnu sylw'r gwasanaeth at y mater ac iddynt edrych ar drefn mwy rhesymegol.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiadau ar waith yr Adain Archwilio Mewnol am y cyfnod o 1 Chwefror i 31 Mai 2010 a chefnogi'r argymhellion a gyflwynwyd eisoes i reolwyr y gwasanaethau perthnasol er gweithrediad.

8. ADRODDIAD BLYNYDDOL Y PENNAETH ARCHWILIO MEWNOL 2009/10

Cyflwynodd yr Uwch Reolwr Archwilio a Risg yr adroddiad blynyddol ar gyfer 2009/10. Eglurodd bod dyletswydd arno fel Pennaeth Archwilio Mewnol y Cyngor i ddarparu sicrwydd i'r awdurdod ar y system gyflawn o reolaeth fewnol yr awdurdod. Ychwanegodd nad oes modd iddo gadarnhau sicrwydd llwyr wrth leisio barn, ac mai'r mwyaf y gallai'r gwasanaeth archwilio mewnol ei ddarparu i'r Cyngor yw sicrwydd rhesymol nad oes gwendidau mawr yn y system gyfan o reolaeth fewnol. Wrth asesu'r lefel sicrwydd i'w roddi, 'roedd wedi ystyried pob archwiliad sy'n berthnasol i 2009/10 ac unrhyw weithrediad dilynol parthed archwiliadau o'r cyfnod hwn a chyfnodau blaenorol. 'Roedd y swyddog yn fodlon bod gan Gyngor Gwynedd **"fframwaith gadarn o reolaeth fewnol er mwyn cynnig sicrwydd rhesymol parthed cyflawniad effeithiol ac effeithlon o amcanion y Cyngor, gan bod y camau a gymerwyd gan y Cyngor yn ystod y flwyddyn ariannol i sefydlu a chryfhau rheolaethau mewnol ac i sicrhau bod argymhellion i gywiro gwendidau a adnabuwyd gan Archwilio Mewnol wedi bod yn foddhaol".**

Er mwyn rhoddi barn ar ddigonolrwydd y systemau rheolaeth mewnol, hysbysodd y swyddog iddo ystyried y canlynol –

a) Yn gyffredinol, canfuwyd rheolaeth fewnol dda o fewn pob un o wasanaethau'r Cyngor yn unigol.
b) Lle canfuwyd gwendidau arwyddocaol mewn rheolaeth fewnol, cafodd y materion hyn eu cywiro gan swyddogion y Cyngor, neu derbyniasant sylw gan y Pwyllgor Archwilio.
c) Nid yw Archwilio Mewnol wedi dibynnu ar unrhyw waith gan gyrff archwilio allanol er mwyn dod i'r farn yn yr adroddiad blynyddol.

Mewn perthynas â'r gwaith archwilio, hysbysodd y cynhwyswyd 106 darn o waith yng nghynllun archwilio addasiedig terfynol 2009/10. Cwblhawyd 101 o'r aseiniadau hyn, sy'n cynrychioli 95.3% o'r cynllun. Tynnodd sylw at y modd y caiff adroddiadau archwiliad mewnol eu categoreiddio. O'r adroddiadau perthnasol i gynllun 2009/10, derbyniodd 87% farn "A" neu "B" sy'n welliant cynyddol yn erbyn ffigur cyfatebol o 80% ar gyfer cynllun 2008/09 a 70% yn 2007/08.

Nododd y swyddog y rhyddhawyd memorandwm terfynol ar gyfer 16 o archwiliadau dilyniant yn ystod y cyfnod 1 Ebrill 2009 i 31 Mawrth 2010 a derbyniodd pob un o'r archwiliadau hyn farn "derbyniol" neu "rhagorol". 'Roedd hyn yn awgrymu bod trefniadau cadarn o fewn yr awdurdod i weithredu argymhellion archwilio er mwyn cryfhau rheolaethau mewnol a rheoli risg.

Cyfeiriodd y swyddog at y dadansoddiad o'r defnydd o adnoddau Archwilio Mewnol yn ystod 2009/2010. Tynnodd sylw at y cynnydd yn y dyddiau a gollwyd oherwydd salwch o 34 yn 2008/09 i 164 yn 2009/10. 'Roedd hyn yn bennaf oherwydd cyfnodau o salwch hir-dymor dau swyddog yn ystod y flwyddyn. Er gwaethaf y cynnydd arwyddocaol mewn salwch, gwelwyd lleihad pellach yn yr amser a dreuliwyd ar faterion digynnyrch eraill. Nododd, oherwydd lleihad yn yr ymrwymiad i Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, 'roedd cynnydd yng nghyfanswm nifer y dyddiau a dreuliwyd ar waith cynhyrchiol i'r Cyngor o 1,738 diwrnod rhwng 1 Ebrill 2008 a 31 Mawrth 2009 i 1,770 diwrnod am yr un cyfnod yn 2009/10.

Cyflwynwyd canlyniadau dangosyddion perfformiad 2009/10 a rhoddwyd eglurhad am y rhesymau tros fethu cyrraedd rhai targedau.

O ystyried cydymffurfiaeth â'r côd ymarfer, rhoddwyd diweddariad o weithrediad ar argymhellion Swyddfa Archwilio Cymru o'u hasesiad blynyddol 2009.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad fel adroddiad blynyddol ffurfiol yr Uwch Reolwr Archwilio a Risg yn unol â gofynion y Côd Ymarfer ar gyfer Archwilio Mewnol mewn Llywodraeth Leol yn y Deyrnas Unedig.

9. ADOLYGIAD SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU O WASANAETH ARCHWILIO MEWNOL CYNGOR GWYNEDD

Cyflwynwyd adroddiad yr Archwiliwr Allanol bod y Côd Ymarfer Archwilio a gyhoeddwyd gan yr Archwilydd Cyffredinol a'r Safon Archwilio Rhyngwladol yn ei gwneud yn ofynnol iddynt ystyried os yw trefniadau rheolaeth ariannol fewnol y Cyngor yn ddigonol. Gan bod archwilio mewnol yn elfen allweddol o'r system rheolaeth fewnol, cwblheir asesiad blynyddol o'i berfformiad.

Yn dilyn cwblhau'r asesiad, 'roedd yr Archwiliwr Allanol o'r farn bod gan y Cyngor wasanaeth archwilio mewnol effeithiol ac mae'n cydymffurfio ar y cyfan â safonau Côd Ymarfer Archwilio Mewnol CIPFA. Fodd bynnag, mae gan Bennaeth y Gwasanaeth Archwilio Mewnol rai cyfrifoldebau gweithredol sy'n dechnegol anghyson gyda'r safon annibyniaeth. Nodwyd, wedi trafodaeth gyda'r Pennaeth Cyllid, bod yr Archwiliwr Allanol yn deall nad yw'r Cyngor am newid y strwythur. Yn ogystal, nodwyd yn adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru bod rhai gwendidau mewn perthynas â'r safonau o ran cyflwyno adroddiadau, perfformiad, ansawdd ac effeithiolrwydd. Er mwyn ceisio gwella perfformiad y gwasanaeth, argymhellodd yr Archwiliwr Allanol o Swyddfa Archwilio Cymru y canlynol –
a) Atgoffa'r Penaethiaid Gwasanaeth am yr angen i ymateb i Archwiliad Mewnol yn unol â'r amserlenni y cytunwyd arnynt er mwyn sicrhau y gellir cyflwyno adroddiadau terfynol ar sail amserol.
b) Datblygu ymhellach y set o dargedau perfformiad er mwyn darparu ystod cynhwysfawr o ddangosyddion i'w hystyried gan y rheolwyr a'r Pwyllgor Archwilio.

Cyfeiriodd aelod at yr angen i'r Penaethiaid Adran ymateb yn amserol i'r Pennaeth Archwilio Mewnol ar ôl derbyn adroddiadau archwilio drafft, ac y dylid tynnu eu sylw at hynny.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad.

10. STRATEGAETH ARCHWILIO ARIANNOL O GYNGOR GWYNEDD

Cyflwynwyd adroddiad yr Archwiliwr Allanol y paratowyd y Strategaeth Archwilio Ariannol i fodloni gofynion y safonau archwilio ac arferion archwilio priodol. Nododd ei bod yn ofynnol i'r Archwilydd Penodedig archwilio ac ardystio cyfrifon y Cyngor, gan fodloni ei hun bod y cyfrifon –
a) Yn rhoddi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol y Cyngor.
b) Yn cydymffurfio â'r holl ofynion cyfreithiol perthnasol.
c) Wedi'u paratoi yn unol ag arferion priodol.
At hynny, mae'n ofynnol i'r Archwilydd Penodedig –
i) Fodloni ei hun bod y Cyngor wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd yn ei ddefnydd o adnoddau.
ii) Ardystio bod yr archwiliad wedi'i gwblhau yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus 2004 (yn arbennig mewn perthynas â hawliau etholwyr)
iii) Ardystio ceisiadau a ffurflenni grant.
Yn ogystal, mae'n rhaid i'r Archwilydd Penodedig gydymffurfio â'r Safonau Archwilio Rhyngwladol sy'n ei gwneud yn ofynnol i gyflwyno adroddiadau ffurfiol ar sawl cam o'r archwiliad i'r rheini sy'n gyfrifol am lywodraethu.

Nodwyd, wrth gynllunio eu gwaith, mae'n rhaid i archwilwyr nodi risgiau sylweddol sy'n ymwneud â chywirdeb a dibynadwyedd y datganiadau ariannol a chyflwyno adroddiadau arnynt. Roddwyd manylion am y risgiau a'r camau arfaethedig i fynd i'r afael â hwy. Nododd bod gan y Cyngor strategaeth ariannol cadarn.

Tynnodd sylw at ffi archwilio ariannol o £177,791 ynghyd â TAW ar gyfer 2009/10 sy'n gynnydd o 1.75% ar yr elfen gyfatebol o gyfrifoldebau'r Archwilydd Penodedig a gynhwyswyd fel rhan o'r ffi yn 2008/09. Cyfeiriodd aelod at yr angen i'r Cyngor dorri ei gyllidebau a dylai Swyddfa Archwilio

Cymru gymryd camau priodol er mwyn gallu ffrwyno lefel ei ffioedd yn yr un modd.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad.

11. STRATEGAETH ARCHWILIO ARIANNOL 2009/10 O GRONFA BENSIWN GWYNEDD

Cyflwynwyd adroddiad yr Archwiliwr Allanol mai'r Cyngor yw'r awdurdod gweinyddu ar gyfer y Gronfa Bensiwn ac hyd at 2008/09, archwiliwyd y gronfa fel rhan o archwiliad o gyfrifon y Cyngor. Fodd bynnag, penderfynodd yr Archwilydd Cyffredinol ei bod yn ofynnol trin yr archwiliad o gronfeydd pensiwn fel archwiliadau ar wahân Mae'r newid hwn yn gwella cyfraniad yr archwiliad at gynnal safonau llywodraethu uchel gan sicrhau y rhoddir sylw penodol i ofynion cyfrifyddu ac archwilio sy'n berthnasol i Gronfeydd Pensiwn.

Nododd ei bod yn ofynnol rhoddi barn archwilio ynglyn â yw cyfrifon y Gronfa Bensiwn a nodiadau cysylltiedig yn rhoddi darlun cywir a theg o drafodion ariannol y gronfa yn ystod y flwyddyn a swm a natur asedau a rhwymedigaethau'r gronfa, heblaw am rwymedigaethau i dalu pensiynau a buddion ar ôl diwedd blwyddyn y cynllun. Byddai hyn yn rhoddi sicrwydd bod cyfrifon y Gronfa Bensiwn –
a) Yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol a achoswyd drwy dwyll neu afreoleidd-dra neu wall arall.
b) Yn cydymffurfio â'r gofynion statudol a gofynion cymwys eraill
c) Yn cydymffurfio â'r holl ofynion perthnasol ar gyfer cyflwyno a datgelu cyfrifon.

Er mwyn cyhoeddi'r adroddiad archwilio ar gyfrifon y Gronfa Bensiwn, mae'n ofynnol sicrhau y nodir pob risg weithredol ac ariannol sylweddol a allai effeithio ar yr archwiliad a'r camau arfaethedig i fynd i'r afael â hwy.

Mewn perthynas â'r ffi archwilio, nododd y swyddog y penderfynwyd gosod y ffi ar gyfer 2008/09 ar y lefel isaf sef £25,000 ynghyd â TAW. Pennir y ffi ar sail y gwaith sy'n ofynnol iddi gyflawni fel archwilydd allanol.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad

Dechreuodd y cyfarfod am 10.00am a daeth i ben am 11.30am